

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง จัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ
พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

และ

ข้อเสนอแนวความคิดในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ
เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ
พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ คู่มือการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

โดย

นางสาววิไลวรรณ เทียงดาห์
ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับการประเมิน
ในตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ ๘๕ กลุ่มงานพัฒนาองค์กรและระบบงาน สำนักบริหารกลาง
ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานเศรษฐกิจแรงงานมหภาค สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

บทคัดย่อ

ส่วนที่ ๑ เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เรื่องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ สืบเนื่องจาก ข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบปี ๒๕๕๓ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้น ๓๘.๗ ล้านคน โดยเป็นผู้ทำงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงานหรือ “แรงงานนอกระบบ” จำนวน ๒๔.๑ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓ และที่เหลือเป็นผู้ทำงานในระบบหรือแรงงานในระบบ จำนวน ๑๔.๖ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗ และในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒) พบว่าผู้ทำงานที่เป็นแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก ๒๒.๕ ล้านคน ในปี ๒๕๔๘ เป็น ๒๔.๑ ล้านคน ในปี ๒๕๕๓ กระทรวงแรงงาน ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลกำลังแรงงานของประเทศได้ตระหนักถึงสภาพปัญหา ดังกล่าว จึงได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙” เพื่อเป็นแผนแม่บทด้านแรงงานนอกระบบของประเทศไทย อีกทั้งเพื่อเปลี่ยนบทบาทของกระทรวงแรงงาน ซึ่งเดิมดูแลแรงงานในระบบเป็นหลัก ให้เป็นเจ้าภาพหลักในการดูแลแรงงานนอกระบบ และบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ในการดำเนินการดังกล่าว มีขั้นตอน วิธีการดำเนินการสรุปพอสังเขปได้แก่ แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และคณะทำงานหลัก (CORE TEAM) สนับสนุนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ จัดประชุมระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ยกร่างแผนฯ และประชาสัมพันธ์ร่างแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ รวมทั้งสรุปนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานพิจารณาและลงนามถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ลงมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏในแผนได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบตามแนวทางที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ในส่วนของข้อเสนอ ผู้ขอรับการประเมิน ได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่อง (๑) นิยามของแรงงานนอกระบบ ควรใช้นิยามของสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นนิยามกลาง เนื่องจากสอดคล้องกับนิยามขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) แต่การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด หน่วยงานนั้นสามารถมีนิยามเฉพาะตามภารกิจของหน่วยงานได้ (๒) การเชื่อมโยงข้อมูลนอกระบบกับหน่วยงานต่าง ๆ และ (๓) การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ สู่การปฏิบัติ เพื่อให้มีผลเป็นรูปธรรม และ (๔) การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนในรอบครึ่งแผนฯ และเมื่อสิ้นสุดแผนฯ